

Iskrena
T. 18.-

ANGELČEK

Letnik 37

Uredil
Jožef Volc

V Ljubljani, 1928/29

Izdalo društvo Pripravniki dom
Natisnila Jugoslovanska tiskarna

I.e, 33382, c

Vse pravice pridržane.

Kazalo.

Pesmi

Domišljava žaba (Griša)	4
Naša Metka (Anton žužek)	4
Rože in kosca (Ognjeslava)	11
Zazibalka (Janko Samec)	22
Zvezde (Danilo Gorinšek)	26
Dež pada (Danilo Gorinšek)	28
Véliki dan (Radivoj Rehar)	36
Sirota Anica in ribica (Radivoj Rehar)	43
Jesen (Ivan Albreht)	44
Muca je zbolela (Miroslav Kunčič)	44
Prošnja (Radivoj Rehar)	52
Sveta noč (Svjatoslav)	68
Trije kralji (Danilo Gorinšek)	72
Uspavanka (Danilo Gorinšek)	86
Med ptiči (Fr. Ločniškar)	87
Zvon (Radivoj Rehar)	91
Zloba (Janko Samec)	103
Putka v kletki (Mirko Kunčič)	117
Velikonočna (Radivoj Rehar)	121
Bedaki (Janko Samec)	122
Junak (Fr. Rojec)	123
Leni pastir (Maksimov)	134
Krt (Gustav Strniša)	139
Ob zibelki (Janko Polak)	139
Gospodov dan (Fr. Rojec)	154
Slovo (Gustav Strniša)	157
Kuharji (Radivoj Rehar)	157
Kresnice (Radivoj Rehar)	158

Povesti, pripovedke, prilike in basni:

Srčni cvet (Meder-Ksenija)	5
Ko še niso lovile mačke miši (Lea Fatur)	19
Volk pastir (Jož. Gruden)	21
O grdi mladi rački (Andersen-Ksenija)	23 37
Dva popotnika (Jožko Matko)	42
Svinčeni vojak (Andersen-Ksenija)	53
Božič v raju (J. Broževa — Jožef Gruden)	69
Kam-Kam in Gak-Gak (Lea Fatur)	73
Dekletce z žveplenkami (Andersen-Ksenija)	84

Teloh — božična roža (Bistriška)	88
žaba (Matko Krevh)	99
Roža življenja (Fran Radešček)	104
Smrt išče iskre (Lea Fatur)	115
Privezani zvonik (Paul Keller)	117
Punčka in račka (Radivoj Rehar)	131
Pri šmarnicah (J. E. Bogomil)	135
Divji mož in razvajena otroka (Lea Fatur)	137
Stric Hav-hav in teta Mijav-mijav (Lea Fatur)	148
Solnček bi rada bila (Grčar Tonka)	158

Dramatična igra:

Miklavž pride (Bistriška)	57
-------------------------------------	----

Koristni nauki:

Kako je pri nas v šoli (Lgh)	1, 17, 33, 49, 65,	
	81, 97, 113, 129	145
Marijin. zvonček (Črniški, Bogomil)	12, 29,	
	45, 61, 77, 93, 110, 125, 140	160
† Otokar Wanek (V. M.)		27
† Darko Matjašič		143

Zabavne in kratkočasne reči:

Uganke, skrivalice in drugo	15, 31, 47, 63, 79,	
	95, 111, 127	143
Rešitve	32, 48, 64, 80, 96, 112, 128, 144	162
Uganke		127
Beseda ugankarjem (na ovojih)		
Vabilo na naročbo		16 162

Slike:

Srčni cvet	7
Zazibalka	22
† Otokar Wanek	27
Sirota Anica in ribica	43
Svinčeni vojak	54
Božič v raji	71
Kam-Kam in Gak-Gak	76
Dekletce z žveplenkami	85
Teloh — božična roža	88, 90
Sankač	92
Telovadec	109
Smrt išče iskre	116
Bedaki	122
Kdor išče, ta najde	124
Punčka in račka	133
Puci in mucii	140
Lavček in punčki	151
Na dan plačila	159

Poštnina plačana v gotovini.

D
38
angelček

slovenski
mladini

Letnik 37 * 1 * 1928/29

Vsebinska k 1. številki. — Lgh: Kako je pri nas v šoli. — Griša: Domišljava žaba. (Pesem). — Anton Žužek: Naša Metka. (Pesem). — Ana Meder-Ksenija: Srčni cvet. — Ognjeslava: Rože in kosca. (Pesem). — Črniški: Dragi Marijini otroci! Uganke, skrivalnice in drugo. — Vabilo na naročbo.

Razpis nagrade.

Kot nagrado za rešitev vseh zagonek v Angelčku št. 1 razpisujemo: primerno mladinsko knjigo, kot si jo rešilec sam izbere, ali vezan Vrtec in Angelček 1922, 1925/26, 1926/27, 1927/28, ali molitvenik »Pri Jezusu« (z zlato obrezjo). Nagrado pa more dobiti le en rešilec, ki ga določi žreb.

Uprava Vrta (Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 80) ima še nevezan Vrtec 1922 (Din 7), 1925 (Din 10), 1926 (Din 14), 1926/27 (Din 14), 1927/28 (Din 14), nevezan Angelček 1921 (Din 4), 1925 (Din 6), 1926 (Din 8), 1926/27 (Din 8), 1927/28 (Din 8), vezan Vrtec 1922, 1925, 1926, 1926/27, 1927/28 in vezan Angelček 1919, 1921, 1922, 1925, 1926, 1926/27, 1927/28.

V Jugoslovanski knjigarni se dobe poleg navedenih še Vrtec (vezan) 1910, 1911, 1913—1917, 1924; Angelček (vezan) 1895, 1906, 1908, 1912—1916, 1923.

Vrtec s prilogo Angelček (10 številčk) stane za leto 1928/29
Din 22, Angelček sam Din 8.

Urednik in izdajatelj: Jožef Volc, stolni kanonik v Ljubljani,
Pred škofijo št. 8.

Rokopisi in rešitve naj se pošiljajo na »Uredništvo Vrta in
Angelčka« v Ljubljani, Pred škofijo št. 8.

Naročnino sprejema »Uprava Vrta in Angelčka« (dr. Jožef
Demšar) v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. Čekovni račun
uprave št. 10.470.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

Beseda ugankarjem.

Počitnice so pri kraju. Spet prihajate v šolo. Vaša prijateljca Vrtec in Angelček pa prihajata spet k vam. In spet vam bosta drobila raznovrstno hrano: pesmi, povesti, popise, lepe nauke. Na tretji strani ovoja bo pa kotiček, ki se ga menda nekateri preveč bojite?

Le pogledjte vanj! Vzemite v roke prejšnje letnike, pregledjte uganke, kakšne so, ko še niso rešene, pa tudi njih rešitev. To bo dobra šola za vas.

Kaj pa tole: Ali smete svojim tovarišem (tovarišicam) povedati skrivnost rešene uganke? Svetoval bi vam, da ne. Pomagate jim lahko pri reševanju, pokažete jim pot, po kateri bodo prišli do rešitve sami. To bo boljše, kakor pa, če vržete prednje kar rešeno uganke in oni nič ne vedo, kako se pride do rešitve. Ali boste tako ravnali? Upamo, da. Sicer pa veste, da s šibo ne morem do vas, tudi za ušesa vas ne bom, ker ste predaleč, ali dober otrok uboga brez šibe.

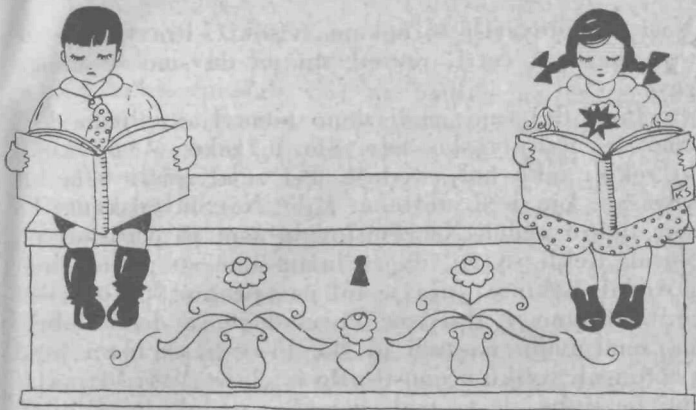
Še tistim besedo, ki pošiljajo nove uganke našim listom. Napišite vsako uganke na poseben listič! In prav na tisti listič, toda na nasprotno stran, pripišite rešitev. Tako bo bolj prav, kakor pa, če rešitve napišete na drobne listke, ki so ločeni od zastavljenih ugank.

Zavode, ki pošiljajo imena mnogih rešilcev ali rešilk, prosimo, naj napišejo imena za Vrtec in Angelček na poseben list.

Tudi pomnite, da sprejemamo rešitve le do 10. dne po izidu lista; prepozno došle rešitve gredo v koš.

Kdor je izžreban, naj javi na upravništvo Angelčka (v Ljubljani, Sv. Petra cesta 80) — ne na uredništvo! — kaj želi za nagrado.

G. A. Z.: Uganke so še dosti dobre. Pomilujemo te. Moli za mamo in hodi po potih, kakor so te mama učili, pa bo prav. — A. S. S.: Nekaj bo. Le šel! Pa še kaj drugega. Razlika miha.

Lgh:

Kako je pri nas v šoli.

1. V septembru.

Počitnice so minule. Oh, kako prehitro! Kar nenkrat je prišla spet tista nedelja, ko v cerkvi na prižnici oznanijo: »V sredo ob 8 šolska maša in potem začetek šolskega pouka.« Pa smo bili spet tam, kjer smo bili —.

Doma so resda včasih godli: »Ko bi se že vendar pričela šola! Da bi bil mir pred vami!« Zdaj so uslišani.

Prišel je prvi šolski dan. Zbirali smo se pred šolo. Mi, kar nas je starih, smo stopali pogumno, odločno. Zlasti tisti, ki hodimo zdaj že v četrty razred. Začetniki pa plaho ogledujejo zdaj šolo, zdaj nas, še bolj pa gospoda učitelja. Borkov Francelj se je pričel brž cmeriti, ko ga je zagledal. Če bi jokala Mihova Francika, bi človek nič ne rekel. Toda Francelj! Še mu bomo nagajali!

V šoli sem dobil nekaj novih tovarišev. Precej lanskih učencev in učenk smo pa tudi mi pustili v tretjem razredu. Za seme — so dejali gospod učitelj.

Naši novi tovariši so nekam »visoki«. Pravijo, da že vse znajo za četrti razred, mi pa da smo še uboge reve.

Prve dni smo imeli samo ponavljanje tega, kar smo se učili lansko leto. Šlo je tako — no kako bi rekel: tako bolj-srednje. Pri zemljepisju sem bil vprašan, kje je Ljubljana. Kje? Na Slovenskem. To sem dobro vedel. Na zemljevidu sem jo pa iskal po Bosni. Rekli so mi, da zaslužim ime — pa ne bom povedal. Brkinov Joža je bil pa vprašan, kako bi šel iz Ljubljane v Maribor. Povedal je še dosti dobro, na zemljevidu pa tudi ni šlo. Pravijo, da nam je o počitnicah veliko učenosti ušlo iz glave. Vsaj štirinajst dni bo treba, da se malo zamaše vse luknje. Tudi to sem videl takoj, da oni, ki so že lani hodili v četrti razred, ne znajo nič več kakor mi. Ali so pa že vse pozabili, kar so se učili v tretjem razredu.

Za veronauk smo dobili novega gospoda kateheta. Bog ve, kako bomo orali? Pri prejšnjem gospodu smo dobro znali in radi so nas imeli. Kako je novemu gospodu ime, pa še ne vem. Zdi se mi, da bodo hudi. Doma so mi rekli, da na takega učenca ni nihče hud, ki vselej dobro zna. Verjamem. Toda to je čudno, da me v šoli najrajši vprašajo ravno tisto, česar ne znam. Potem pa pravijo, da nič ne znam. Ali ni to bridko?

V drugem razredu imajo pa novo gospodično učiteljico. Prejšnja je šla v Ljubljano. Pravijo, da je tako učena, da lahko že ljubljanske otroke uči. Rad bi vedel, ali so v Ljubljani bolj učeni otroci, kakor smo pri nas.

V prvih štirinajstih dneh smo že vse ponovili in nazaj pospravili, kar smo med počitnicami zgubili. Zdaj bo šlo pa lažje naprej.

Največje preglavice mi dela računstvo. Pa je tudi težko. Zdaj nič več ne pišemo »in« (+), kadar seštevamo. Pa tudi »manj« (—) ne bomo nič več pisali. Računamo že do tisoča in kmalu bomo znali še več. Zdaj že vem, kako se zapiše en tisoč devet sto dvajset osem s številkami. Sosedova Meta piše takole: 1000 900 20 8. Jaz pa takole: 1928. Kdo zna bolje? Zadnjič sem bil vprašan tole: »Ti kupiš v trgovini za 32 Din

sladkorja, za 45 Din kave in za 22 Din riža. Koliko boš plačal za vse skupaj?« Čudno se mi je zdelo, zakaj so to mene vprašali. Saj ne hodim jaz v trgovino, ampak mama. To sem tudi gospodu učitelju povedal. Pa je malo manjkalo, da nisem bil zaprt.

Berem pa silno rad. Doma pravijo, da zato, ker se mi ni treba zraven nič več učiti. »Čitanko« za četrti razred sem že vso prebral. Tudi iz šolske knjižnice sem si že izposodil par knjig. Jaz bi bral rad vsak dan nove knjige, pa mi pravi gospod učitelj, da ne smem knjig požirati, ampak brati s premislekom. Prva knjižica, ki sem jo letos bral, je imela naslov »Angel sužnjev«. Ko sem jo prebral, sem jo nesel nazaj.

»No, kakšna je ta povest,« me vpraša gospod učitelj.

»Lepa,« jo pohvalim.

»Pa mi malo povej, o čem govori ta povest.«

»O angelu sužnjev,« se odrežem.

»Premalo! Moraš več povedati.«

Utihnil sem. Za kazen sem pa dobil knjigo nazaj in sem jo moral še enkrat prebrati. Sošolci so se mi pa skrivaj posmehovali.

Risanje bi imel pa rad vsak dan po dve uri. Tako prijetno je risati, da bi kar risal in risal. Doma sem porisal že vse duri pri hlevu, pa še vsak zavitek, ki ga prineso iz trgovine, porišem s kladivi in s sekirami, s hišami in cerkvami, z drevjem in z gorami.

Škoda, da imajo ravno za najbolj prijetne predmete vedno po najmanj ur! Ko bom jaz učitelj, bom vse to drugače uredil.

Jaz učitelj —?

Povedal sem to očetu, pa so mi rekli: »Ti — pa učitelj! Kadar bodo koze v šolo hodile.«

To je pa res: Vse kar je prijetno, prehitro mine. Počitnice — samo dva meseca, risanje — samo eno uro na teden, telovadba — samo eno uro na teden, računstvo pa vsak dan v tednu...

Griša:

Domišljava žaba.

Žaba skoči na drevo:
 rega, rega, rega!
 da bi dežja izprosila
 in si jezik namočila.

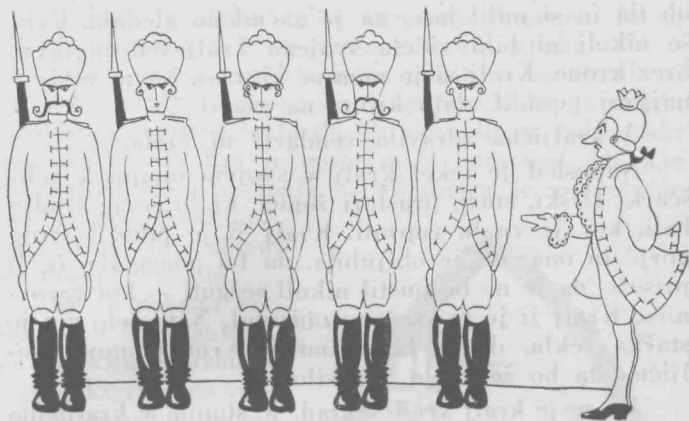
Rosa pade na drevo:
 rega, rega, rega!
 Žaba pravi: dà, tako,
 to sem jaz storila,
 svet pogina sem rešila.

Žaba skoči na zemljo:
 rega, rega, rega!
 pa pretegne si nogo.
 »Joj, krivica ta!« zastoče,
 »svet dobrote žabje noče!«

Anton Žužek:

Naša Metka.

Naša Metka bosopetka
 v sadovnjaku se vrti,
 in med belimi zobmi
 teče urni ji jeziček:
 »Daj, pomagaj, dobri striček:
 hrušek, jabolk brez števila
 je nevihta z drevja zbila.
 V košek jih lepo deniva,
 mamici jih ponesiva,
 da jih spravi na police!«
 Brž pa Metka spači lice:
 »Polno je črvivih omes!«
 Metka, naša bosopetka,
 ti ne veš, pa bo že res,
 in je pač edino pravo:
 Dozori le, kar je zdravo,
 kar zanič je, gre v smeti,
 če le vetrič zašumi.

»Tepčki ste, od prvega do zadnjega!« — se je usajal kralj ...

Ana Meder-Ksenija:

Srčni cvet.

Kraljična je jedla v gozdu strupene jagode in se je vrnila domov vsa bolna. Kralj je poklical zdravnike vsega kraljestva, da bi ozdravili hčerko. Zdravniki so prišli, stali z debelimi knjigami ob kraljičini postelji, gledali učeno skozi debela očala na kraljevsko bolnico, a ozdraviti je niso znali. Slednjič, ko je kralj že obupaval, je prišel mlad zdravnik, ki je zatrdil, da ima zdravilo za kraljično, to zdravilo pa, da je silno grenko. — »Kar hitro ji daj zdravilo in mi jo ozdravi!« je velel kralj. — »Za plačilo dobiš zlato kočijo!«

A kraljična je slišala, da je zdravilo silno grenko in ga ni hotela. Kralj je obljubljal hčerki najlepših igrač, biserov in draguljev. — »Deset dni ti ne bo treba umiti vratu, če vzameš zdravilo!« je pošepetala stara varuška kraljični na uho. Kraljična pa si je mislila: »Igrač in draguljev imam že dovolj, in če varuško prav milo pogledam, mi ni treba umiti vratu kar celih štirinajst dni.« In ni hotela piti zdravila. Ko je kralj v obupu vrgel svojo zlato krono

ob tla in si pulil lase, ga je začudeno gledala, kajti še nikoli ni bila videla svojega kraljevskega očeta brez krone. Kralj si je namreč zjutraj, ko je vstajal, najprej posadil zlato krono na glavo.

A kraljična zdravila vendarle ni vzela.

Naposled je tekel kralj v svojem obupu k zeliščarki Urški, stari, prastari ženici, ki so se je ljudje bali, ker je znala coprati. Kralj ji je potožil svoje gorje in ona mu je obljubila, da bo pomagala, če ji priseže, da je ne bo pustil nikoli sežgati — kot čarovnico. Kralj ji je to svečano obljubil. Nato šele mu je starka rekla, da se lahko mirno vrne domov, kraljična da bo že vzela zdravilo.

Ko se je kralj vrnil v grad, je stopila v kraljičino sobo mala beračica v ogoljenem krilcu. Stopila je naravnost do kraljičinih igrač in se je z njimi tako lepo igrala, da se je kraljični zahotelo, igrati se z njo. »Prinesi igračke k moji postelji, da se bova skupaj igrali!« je ukazala. Dekletce pa je zmajalo z glavo: »Le tedaj, če vzameš zdravilo!« To je ujezilo kraljično: »Ali ne veš, da sem kraljična v tej deželi in da te lahko nabijem?« — Mala beračica pa se je zasmejala, da je odmevalo od zlatih sten: »Kaj mi moreš? Saj si vendar bolna in tičiš v postelji!« — In prijela se je na vsaki strani za krilce in se je zavrtela kot vrtavka. Temu se je morala kraljična smejati. Še nikoli namreč ni videla tako srčkanega dekletca — z njim bi se tako lepo igralo! Vzela je torej brž grenko zdravilo, da bi bila čimprej zdrava in da bi se igrala z dekletcem.

Zdravilo je res pomagalo in kraljična je ozdravela. Kralju pa je dejala: »Mala beračica naj ostane pri meni v gradu vse žive dni, da se bova skupaj igrali.« Kralj je grdo pogledal, kajti bil je sila ošaben in se mu je zdelo za malo, da bi se kraljevska njegova hčerka igrala z beračico, a potolažil se je: »Pozabila bo beračico, čim ji izgine izpred oči.« — In ko je bila noč in sta kraljična in beračica trdno spali, je ukazal svojim vojakom, naj zgrabijo dekletce in ga vržejo v temen stolp. Vojaki so storili po ukazu: vrgli

so dekletce v stolp, zidan iz sivega kamena, in so zapahnili težka železna vrata s tremi zapahi.

»No, zdaj bo pa kraljična pozabila beračico!« si je mislil kralj. Pa je prišlo drugače. Odslej je sedela kraljična žalostna in bleda ob oknu in je vzdihovala venomer: »Ah, kje je moja mala beračica! Ah, kje je moja mala beračica?« — »Beračica je mrtva!« je rekel kralj. Kraljična pa je zmajala z glavo in mu ni verjela.

Ko je nekega večera spet ždela žalostna ob oknu in strmela v grajski vrt, ves svetel od mesečine, je začula v grmovju ptička, ki je čudovito lepo pel. Prisluhnila je in poslušala, poslušala. In okrog srca ji je postalo lahko in veselo in usta so se nasmehnila. — »Ljubi moj ptiček,« je prosila, »kdaj spet prideš?« — »Jutri!« je zapel ptiček in odletel v temni gozd.

Kraljična je bila po tem vesela in židane volje. — »Na srečo, da je vendar že pozabila beračico!« je menil kralj. »Zdaj lahko izpustimo dekliča iz stolpa, mu damo nekaj drobiža za na pot, pa naj gre v božjem imenu v širni svet. Grajskega praga pa naj ne prestopi več, sicer zapade smrti!«

Ko so stopili vojaki v stolp, zidan iz sivega kamena, da bi izpustili beračico — je pa ni bilo več. Posvetili so v vsak kot posebej, a razen zaspane sove in treh preplašenih podgan ni bilo v ječi nikogar.

»To je vendar čudno!« so si dejali in takoj sporočili kralju, da beračice ni več v stolpu.

»Kam se je neki skrila?« je zatarnal kralj. — »Lepega dne, ko ne bo več nihče mislil nanjo, bo spet v gradu in kraljevska moja hčerka je spet ne bo pustila od sebe! To nikakor ne gre. Trije regimenti vojakov naj se takoj razkropé po vsej deželi in naj jo poiščejo!«

Nič ni pomagalo: vsi trije regimenti je niso našli. »Tepčki ste, od prvega do zadnjega!« — se je usajal kralj nad njimi, ko so se vrnili v grad brez beračice. »Pojte se solit! Sam jo grem poiskat!«

Medtem pa je prihajal ptiček večer za večerom h kraljičinemu oknu in je premilo pel.

Siten in jezen se je kralj vrnil v svoj grad. Vozaril se je bil v svoji zlati kočiji križem po deželi, male beračice pa le ni našel. Poklical je predse severni, južni, vzhodni in zapadni veter in jim je ukazal, naj mu naslednjega dne poiščejo beračico.

Zvečer je spet prišel ptiček na okno h kraljični, a ni več pel veselo. Žalostno je spregovoril: »Ljuba kraljična, nocoj sem zadnjikrat pri tebi, kajti jaz sem mala beračica. Tebi na ljubo sem se spremenila v ptička. Jutri bo kralj razposlal vetrove na vse strani, da bi me poiskali. Kmalu me bodo našli in potem me bo kralj vrgel v temni stolp.«

»Oh, ko bi te mogla tako dobro skriti, da bi te nihče ne našel!« je zaplakala kraljična.

»Lahko bi me skrila: če bi namreč jaz živela v tvojem srcu, bi me nihče več ne našel,« je odgovoril ptiček. »Trikrat bi potrkal s kljunčkom na tvoje srce, tri kapljice krvi bi padle na zemljo: iz kapljice pa bi zrasel grm s cvetnimi rdečimi srčeci. Jaz bi v teh cvetovih bival in vsak večer bi te obiskal kot doslej. Če bi pa kdo izrval grm, bi ovenel in umrl in bi umrla ti z njim! Se li ne bojiš?«

»Kdo bi se upal brez mojega dovoljenja izrvati grm, ki cvete pod mojim oknom?« vpraša nejevoljno kraljična. »Pridi in bivaj v mojem srcu!«

Ptiček je zletel v sobo in potrkal s kljunčkom na kraljičino srce, da so tri kapljice krvi padle na

zemljo in iz njih je zrased grm z rdečimi srčeci. Ptiček pa se je spremenil v malo vilinsko bitje in je prebival v cvetovih.

Drugo jutro navsezgodaj so šli vetrovi na pot, da poiščejo beračico. Vzhodni veter se je obrnil na morsko stran, vihral je čez morje in izpraševal: »Morje, si li videlo malo beračico? Ali je morda ne skrivaš v svojem naročju?« — »Saj je niti ne poznam, ne poznam, ne poznam!« — je zabučalo morje.

Jug je hitel v puščavo, dvignil rumeni pesek do oblakov, če ni morda tam zakopana beračica. Pa tudi pesek ni ničesar vedel o dekletcu.

Zapadnik je brzel čez polje v temne hoste; trdo je zgrabil drevesa, lasal jih in tresel: »Ali imate mar tu skrito beračico?« — »Ne, pri nas je ni!« — je ječalo drevje.

Sever je poslal po svetu bele snežinke, sam pa je legel spat. A tudi snežinke niso nič našle.

Prihodnji dan so vetrovi sporočili kralju, da je bilo vse iskanje zaman.

»Kje vendar tiči ta deklič?« se je razhudil kralj. Šel je v svoje sobane in napisal objavo. Še isti dan so jo nabili na vseh voglih njegovega kraljestva. Objava pa se je glasila tako: Kdor najde beračico, dobi kraljično za ženo. Če pa ženska najde beračico, dobi sto svilenih kril, devet parov šolnčkov in zlate uhanе.

A vse to ni nič pomagalo: nihče ni našel beračice.

Pa je lepega dne prišel grajski vrtnar h kralju. »Gospod kralj,« je dejal, »našel sem beračico!«

»Kje je? Hitro jo privedi sèm, da jo vtaknemo v temni stolp!« se je razveselil kralj.

»Tako hitro ne bo šlo,« je odgovoril vrtnar. »A če bi gospod kralj izvolili nocoj, ko bo zašlo solnce, priti k meni na vrt, bi jo pokazal, kje tiči.«

Na večer je peljal vrtnar kralja v grmičevje blizu srčnega cveta. Tam sta se skrila. Ko je vzšla luna, je zapel nežen glasek:

»Iz pajčevine in mesečine

lestvico tkem,

da h gospodični, moji kraljični,

v grad se povzpnem!«

V cvetočem srčku je sedelo drobno vilinsko bitje, iz pajčevine je tkalo lestvico, tako dolgo, da je segala do kraljičinega okna. Nato je vrglo konec lestvice kraljični, ki je čakala v svoji zlati obleki ob oknu. Kraljična je ujela konec in ga pritrdila na šipkov grm, ki se je vzpenjal po zidu. Po lestvici je stopicalo potem skrivnostno bitje v kraljičino sobo in tam se je spremenilo v beračico. Otroka sta se objela in poljubila.

Tedaj je planil izza grmovja kralj in zakričal: »Ali naj verjamem svojim očem? Kraljevska moja hčerka se še vedno igra z raztrgano beračico? Srčni cvet bom izrval! Pa se skrij, beračica, če se moreš!«

»Očel!« je kriknila kraljična, »nikar ne izrujte srčnega cveta, sicer bom umrla!«

»Prazne marnje,« se je razjezil kralj, zgrabil srčni cvet in ga izrval. V istem hipu se je kraljična zgrudila bleda in mrtva na tla.

Silno se je kralj prestrašil, da je vsled ošabnosti umoril lastno dete. Poklical je vrtnarja in ga zarotil, naj brž vsadi srčni cvet. Čim je bil grmiček vsajen, je kraljična vstala živa in zdrava.

To je kralja tako pretreslo, da je dejal: »Dete moje, ker se je tvoje srce tako oklenilo te male beračice, pa naj ostane odslej pri tebi v gradu!« — Vrtnarju pa je dejal: »Ko bo kraljična šestnajst let stara, bo vajina poroka, kakor sem bil obljubil!«

Vrtnar se je v zadregi popraskal za ušesom: »Gospod kralj, ali zna kraljična kuhati?«

»Ne!«

»Zna krpati?«

»Ne!«

»Zna nogavice plesti?«

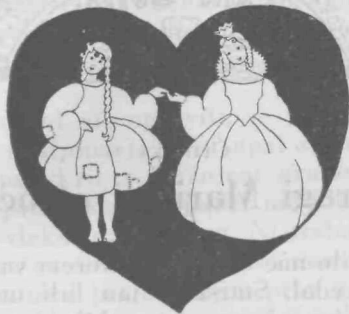
»Ne!«

»Gospod kralj, take žene, ki ne zna ne kuhati ne krpati ne nogavic plesti, take žene ne maram. Košček zemlje, da bi jo obdelal zase, bi mi bil ljubši kot taka kraljična za ženo! Pa brez zamere!«

»Zemljo dobiš in še seme in gnoj povrhu!« se je oddahnil kralj, kajti natihem ga je že skrbelo, da mu bo zet navaden vrtnar.

Pa se je oddahnil tudi vrtnar.

Tako je torej dobil vrtnar mesto kraljične kos zemlje in še seme in gnoj povrhu. Kraljična pa je dobila tovarišico, kajti dekletce je ostalo poslej za vedno pri njej v zlatem gradu.

Ognjeslava:

Rože in kosca.

Rože v solncu so dehtele,
napojene z roso,
v biserni poletni dan.

Od vasi pa stopa fantič
s svetlo, ostro koso.
Danes je za košnjo dan!

Ah, ne dvigajte očes,
cvetke moje, do nebes —
naš ponos bo danes strt.

Skrijte, skrijte svoje glave
med visoke trave!
Vse zapisane ste v smrt!

Rože modre, rdeče, bele
k solncu so le gor strmele
in dehtele v solnčni svet.

Jaz pa sem na polju davi
v pokošeni travi
našla strt pri cvetu cvet.

Črniški :

Dragi Marijini otroci!

Komba je bilo ime dečku, o katerem vam bom danes nekaj povedal. Starši so mu bili umrli. Imel je devet bratov in nobene sestre; bil je najmlajši med njimi. Živel je z drugimi Kafri na posestvu, ki je bilo last trapistov. Kaj so trapisti — menda veste? So katoliški redovniki, ki zelo strogo živé. Kaferska naselbina je bila pa krščanski veri zelo sovražna. Le desetletni Komba je imel veliko hrepenenje po pravi veri. Močno ga je vlekle v šolo katoliških misijonarjev. Svoje starejše brate je pogosto prav lepo prosil, naj ga puste tja. Pa niso hoteli o tem nič slišati.

Ker ni šlo drugače, je Komba skrivaj zapustil domačo hišo in pohitel k misijonarjem. Ti so ga ljubeznivo sprejeli. Pa prav kmalu je prišel najstarejši brat ponj. Ta je namreč po odotni postavi podedoval vse očetove pravice. Ves razburjen in jezen je vpil pred šolo kakor obseden. Pobil je tudi nekaj šip. S silo je vzel dečka s seboj in ga pretepal po poti domov. Šolska sestra si ni znala pomagati napram divjemu Kafru, pater misijonar se je pa tisti čas nahajal na drugi misijonski postaji. — Pa glejte, čez nekaj ur je prišel mali Komba že spet nazaj. Porabil je prvo priložnost in prihitel takoj spet v toliko priljubljeno šolo.

Drugega dne je prišel ponj drugi brat, vzel ubogega dečka in ga gnal domov. Med potjo je ravnal prav grdo z njim. Preteklo je nekaj ur in stanovitni Komba je že spet stal pred šolskimi vrati. Pa v kakem

stanu? Njegov hrbet je bil ves poln ran. Morali so dečka poslati v bolniško sobo. Štiri dni je užival tam popoln mir. Peti dan je pa že prišel ponj eden izmed bratov. Ta čas je bil pater misijonar doma. Dovolil je bratu, da je govoril s Kombo v njegovi pričujočnosti. Brat je z veliko vnemo prigovarjal Kombi, naj zapusti šolo. Vendar je bilo vse njegovo prizadevanje zastonj. Komba je hrepenel le po Bogu in svetem krstu.

Ker ni mogel nič opraviti, se je napotil brat domov. Vpričo misijonarja si ni upal zlostavljati dečka. Zato se je pa skrila v bližnjem grmovju. Ko se je stemnilo, je prišel spet, popadel nič hudega slutečega dečka in ga vlekel proti domu. Ni treba, da vam pravim — saj se pri teh divjakih to samo po sebi razume — da je med potjo z njim prav grdo ravnal.

Šele čez nekaj dni se je vrnil Komba spet v šolo. Mogoče se vam čudno zdi, da je svojim bratom tako lahko ušel. Pomisliti pa morate, da so bili bratje po poklicu vozniki in so bili radi tega mnogo izven doma. Topot je bil pa Komba tako izdelan, da je komaj gibal z usti. Kakor hitro je pa spet lahko hodil, se je vrnil v šolo.

Zdaj so uporabili jezni bratje drugo sredstvo. Obrnili so se na ondotno oblast in dosegli dopis sledeče vsebine: Komba mora zapustiti šolo, ker ga potrebujejo njegovi bratje za pastirja. S tem pismom, spremljan od črnega policista, je prišel najstarejši brat na misijonsko postajo. Oče predstojnik je pa hitro presodil položaj in rekel Kombi: »Ubogaj in pojdi mirno z njima!«

Žalostno jokaje je odšel deček. Pa ga je žalost popolnoma prevzela. Ozrl se je proti šoli. Ni se mogel ločiti od nje. Vrgel se je na tla in začel vpiti: »Anagiji, Anagiji, ne grem, pa ne grem!« Nečloveški brat ga je pograbil za nogo in ga vlekel po tleh kakor kos lesa. Ubogi deček je bil hudo ranjen na obrazu in rokah.

Šolski otroci, ki so videli, so se začeli jokati. Pater rektor jim je rekel: »Prišel bo spet nazaj!« Komba je bil pri odhodu rekel: »Prišel bom spet nazaj, če bo le še kaj življenja v meni.«

Misijonarju je pa tudi pošla potrpežljivost. Ukazal je bratom, naj zapuste samostansko posestvo. Šli so, a pustili zdaj Kombo. Rekli so mu: »Mi smo te že siti. Duhovniki so te popolnoma začarali. Le pojdi k njim, toda odslej ne spadaš več med naše ljudstvo.«

Kdo je bil srečnejši od Kombe? Ravno na predvečer božičnih praznikov se je spet vrnil v šolo v zavesti, da bo zdaj lahko tam mirno ostal. Ko so bili zvečer otroci zbrani okoli razsvetljenega božičnega drevesca, je prijel pater rektor Kombo za roko — imel ga je močno rad — in ga obdaril v še enkrat večji meri nego druge.

Največje Kombovo plačilo pa je bilo to, da je smel radi svoje stanovitnosti prej kakor drugi k svetemu krstu. Dobil je lepo ime »Serafik«.

Ob začetku novega šolskega leta naj nam bo črni Komba-Serafik zgled, kako moramo tudi mi z veseljem hoditi v šolo, kjer se bomo letos mnogo lepega in koristnega naučili. Najimnitnejši šolski predmet je pa krščanski nauk. Zato ga bomo nad vse druge predmete čislali. Prav natančno in vestno se ga bomo učili in — kar je najglavnejše — tudi strogo po njem živeli.

Komba-Serafik nas pa tudi spominja naših dolžnosti, ki jih imamo do naših paganskih bratcev in sestic. Gotovo ste vpisani v »Dejanje svetega detinstva«. Dovolite mi, ljubi otroci, kratko vprašanje na vsakega izmed vas: Kako je s tisto Češčeno-marijo in dostavkom »Sveta devica Marija, prosi za nas in za uboge paganske otroke«? Ali molite to vsak dan? Pa tisto malo miloščino odrajtujete po pravilih?

Zdaj pa Marijini otroci, obilo sreče v novem šolskem letu in lep pozdrav:

Z ljubim Sinom slednji čas
Marija blagoslavlja vas!

Molili bomo pa drug za drugega, kajneda?

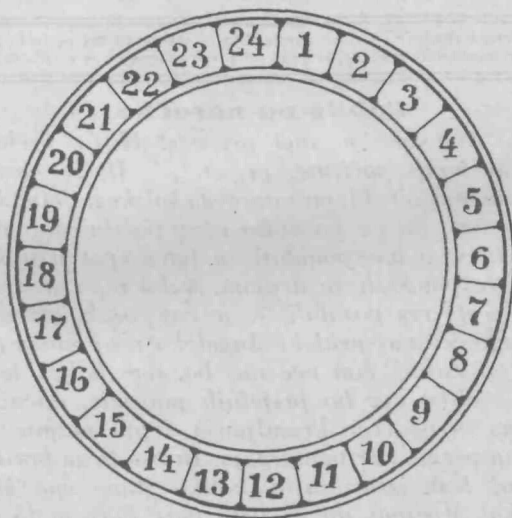
Uganke, skrivalice in drugo.

1. Številčna uganke.

5	5	5	5	5	5	5
5	5	5	5	5	5	5
8	8	8	8	8	8	8

Od teh 21 števil jih 11 izbriši tako, da bo znesla vsota ostalih 62.

2. Krožnica.

Vsaka številka v tej krožnici pomeni v rešitvi eno črko. Iz teh črk sestavi besede, ki imajo sledeči pomen :

1, 2, 3 nedoločni zaimke; 3, 4, 5, 6 svetopisemska oseba; 6, 7, 8, 9, 10, 11 trdnjava v Italiji; 10, 11, 12, 13, 14 skupina ljudi, ki govore en jezik; 15, 16 veznik; 17, 18, 19 nekaj, kar ima vsak rad; 20 vzklik začudenja; 21, 22, 23, 24 pijača. Iz teh besedi ali delov teh besedi sestavi narodno geslo!

3. Naloga.

(Zorko Andrej.)

Soglasnik
moško krstno ime
gozdno drevo
mesto v Južni Srbiji
moško krstno ime
roparska ptica
roparska ptica
ribiško orodje
število
reka v Bosni
pokrivalo
trg na Gorenjskem
čutilo
samoglasnik.

Navpično v sredi bereš pregovor.

Rešilci in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 10 dni po izidu lista in se objavljajo le imena onih rešilcev, ki bodo rešili vse zagonetke — v prihodnji številki.

Dabilo na naročbo.

Halo, Angelček je spet pri vas! Hitro, prehitro je minul čas lepih počitnic, prijatelji! Ali še veste, kaj smo se zmenili ob sklepu minolega šolskega leta? Opomnili smo vas, da ne pozabite med počitnicami na Angelčka, in smo vas povabili za letos spet v naš krog. In: ali ste povedali še drugim, kako lepo smo se lani imeli? Če ste res pozabili, še je čas: vsak izmed naših starih znancev naj pridobi Angelčku vsaj enega novega prijatelja! Zakaj, čim več nas bo, tem boljši, lepši bo naš list, toliko več bo prijetnih povestic, mičnih slik, poučnega in vedrega kramljanja, lepih pesmic pa zagonetk in vsega, kar vam ugaja. In vse to za borih osem dinarjev! Kar izračunajte, koliko stane ena številka Angelčka! Mislimo, da za tiste pare bore malo dobite, Angelček vas bo pa razveseljeval in učil vse leto. Prosite tedaj ljube starše, in vemo, da vam ne bodo odrekli naročnine za Angelčka.

Za leto 1928/29 bo kot v preteklem letu znašala naročnina za Vrtec in Angelček skupaj 22 Din, za Vrtec sam 14 Din, za Angelček sam pa 8 Din. — **N a r o č n i n o** pošljite upravi »Vrtca« v Ljubljani, Sv. Petra c. 80, čekovni račun uprave ima številko 10.470.